

MATTHÆI
DE AFFLICTIS
PARTHENOPÆ I P A -
TRICII AC IVRIS CONSUL-
TI CLARISSIMI, N VTRIVSQUE SI-
ciliæ, Neapolisque Sanciones, & Constitutiones
nouissim Prælectio.

INTERJECTA SENI LOANNIS ANTONII
BATTII, & aliorum erudita annotamenta.

NOVISSIME HAC DITIONE A MVLTIS,
quibus scatebat, erroribus repurgata.

PRIMA COMMENTARII PARC IN PRIMUM
eariusdem Constitutionum librum.

Sammis, studio Franco locupletissimo illustrata.

num. 44.
Corpo . 6.
num. 2.

F R A N C O F V R T E,
Ex officina Typographica Ioannis Saurii,
impræcis FF. Rulandiorum.

M DC 12

CANDIDO LECTORI S.

MA T T H A V s ab Afflictis Parthenopæus vir sua tempestate acerrimi iudicij, & in legali philosophia satis superque consultissimus, præclarum sui apud posteros nomen reliquit, cuius celeberrima monumenta per manus vbiq; circuleruntur, maximam ipsius laudem præferentia. Etenim S. R. Consilii decisiones illæ aureæ à cordatissimo illo viro editæ quantæ existimationis, cuiusve ponderis sint, ipsa methodus, ordo, atque rerum variarum fœcunditas testantur, quæ non in regno solum, sed vbiique gentium, vbi ius commune seruatur, practicantur, atque in summo habentur honore. Extant præterea in feudorum confuetudines commentarii non contemnendi, in quibus omnia eam tangentia materiam peregit feliciter. Prælectiones postremo luculentæ ad regias constitutiones summo, indefessoque labore exornatae habentur, in ætate iam matura atque senili confessæ, in quibus, si grauitatem, doctrinam, iudicium desideras, facile legendo inuenies. Bos enim yetus (vt inquit diuus Hieronymus) grauius sigit pedes. Nos id omni studio curauimus, cum denuo destinassemus hos in regias constitutiones commentarios prælo hac postrema editione tradere: Ut in manus tuas & emendati, & optimis insigniti characteribus peruenirent, qua re operæ nos precium fecisse confidimus. Summa rerum capita transposita, falsoque duplicata suo loco reposita, atque restituta leges. His igitur fruere, & nos ama. Francfurti, Idib. Aprilis. M. DC III.

PRÆLECTIO NOVISSIMA

D. MATTHÆI AB AF-
FLICTIS, PARTHENO-
PÆI PATRICII,

DOCTORIS QUE OMNIVM ASSENSV MAXIMI
super Sacris Sanctionibus ac Constitutionibus
regnorum vtriusq; Siciliæ,

PER D. FRIDERICVM II. IMPERATOREM
præmulgatis, dictante eloquentissimo viro Petro à Virna
Capuano, Praefecto prætorio.

Nouissima hac editione exadæ recognita, & multis, quibus scatet, erroribus expurgata.

PRO O E M I V M .

Be quidem obseruatum est à sapientiis & doctriis veris cultaribus & professuribus, ut quod in suis operibus ample & diffuse dilatant, & matteras cumulant, in librorum vestibulo facinente, & per epitapendium extinxiant & indicent, ut lectores magis reddant dociles, benignulos, & attentos. Erit igitur huic operi arguitus, quod ego Matthæus de Afflictis ex nobili progenie de sedili Nidi, Neapolii ortus, & Deo insato, Doctor I. V. effectus, liberis, honoribus, & facultatibus insignitus, post multa volumina in luce per me compilata, & in matutoriū ætate constituta, videns Constitutiones nostri municipij, quamvis opime glossatas per magnificos patres meos Sebastianum Napolitanum, Marinum de Cataniaco, Bartholomaeum de Cepua, & nouissime per excellēm iuris Doctorem Andream de Isernia in sua pergegit, brevissime & confuse interpretatas: existimari fore pulchrum, si eisdem lectorum meam filio familiariter apponenter, declarando obſeruētiā, sed ita, ut breuitas obſeruare non pariat, nec copia fatidit. Ignorū melioritatem placuisse eligere. Sed priusquam ad instar etiam Constitutionum eveniarimus, pauca pro dicendorum ciationi intellecta diffundimus prelibemus.

S Y M M A X T A .

1. *Cognitio ſequitur primi parentis cur hodie natus fit.*
2. *Civitatis cur confundit.*
3. *Hominis ad quid proscripti, maxime Christiani.*

4. *Natura quicquidem a qua tempore dici poset.*
In corporum propriam est exinde verba perpendicularia.
5. *Vitas in expoundū vocabulis attendendus.*
Accelerationis effectus ac rei effectus.
6. *Reprobendere de facile minime debemus.*
Lex nulla sufficienter ab initio facit Lex in Repub.
7. *Incentives humanæ imperfekte.*
Parvulus sapientibus & eximis mentibus Deus perficit.
8. *Substantia humana includit, quicquid inſta pſuſit, aut habet.*
Homo de se nihil dicit.
Littera operum sunt heredes apollerum.
Perfectio in homini vita conscientiam bonam etiam bonum requirit famam.

Nisi naturam volens hominem constituere Deus ab uno principio creaturæ hoc incipiens, multarum dispartiarum naturarum eripuit facultates, teste beato Ambroſ. 31. queſt. 3. x. vñ. Omnis enim pollicens ab Adam tampli originem, 24. queſt. 3. t. 1. §. 6. itaq;, ideo inter homines quandam contrariam cogitationem, ut in l. 33. vñ. g. de iustit. & iur. Et propero temporis antiquitatem, & cilenas propagatis vñc, in institutum, nulla est hodie cognitio respectu priui parentis: sed tantum remansit in nobis ratio naturalis, quæ nobis persuaderet, ut ratione diuī officiis, alcerit in eis zanimū alterius, ut inquit Bald in Lyciung. C. de seru. furgit. Eridet cunctes faciunt audientes, ut homines incisorem congregarentur, & vici in auxiliis praeflarent, ut dicit Anstius in l. l. Epibiarum, dicens in effectu, quod malitia fuit necessaria conformatio ciuitatis ad vitam humanañ, eo quod nullus viueret potest sine amicis. Nam & in infortunis recurre-

A tur

M A T T H Æ I
D E A F F L I C T I S
P A R T H E N O P Æ I P A -
T R I C II , A C I V R I S C O N S V L -
T I C L A R I S S I M I . I N V T R I V S Q V E
Siciliæ, Neapolisque Sanctiones, & Constitutiones
nouissima Praelectio.

I N T E R I E C T A S V N T I O A N N I S A N T O N I I
Battii, & aliorum eruditæ annotationæ.

H A C P O S T R E M A E D I T I O N E A M V L T I S
quibus secebat erroribus, repurgata.

S E C V N D A C O M M E N T A R I I P A R S I N S E C V N D V M
& Tertium eundem Constitutionum Librum.

Summis, atque Indice locupletissimo illustrata.

F R A N C O F V R T I
Ex officina Typographica Ioannis Saurij,
impensis FF. Rulandiorum.

M. D C I I L

SACRARVM REGNO-
RVM VTRIVSQUE SICILIÆ
CONSTITVTIONVM,

*CVM OPPONENTIIS COMMENTARIIS EX-
cell. Iuris Utriusq; Doct. Domini Matthei de Afflictis,
Patritij Neapolitani,*

L I B E R S E C V N D-V S.

De poena contumacie in criminalibus causis. *Rubrica. I.*

NON expedite continuare istam tubricem, quia
continuatio pacet ex seipso. Cum supra pro-
xime dictum fuit de pena contumacia in causibus
caesis. & cum declaratione multorum dubiorum,
erat videendum de pena contumacia in causis cri-
minalibus capitalibus, ideo de illis hic incipit tra-
ctare. & contrahimur ista contumacia post legitimam
cognitionem factam, & fugam commissam. Et
de effectu fuge, & quid uparetur ipsa fuga, vide di-
stincte Bartol. in *Lige Cornel.* ff. ad Silla. & apud fil. ale-
xand. ibi.

SYMMAHIA.

- 1 *Vitilicet & necessitas subiectorum regem inducere debet ad legem evadendam.*
 - 2 *Bannum insta annum comparando, consumacione parate potest.*
 - 3 *Annotatio bonorum consumacionis & bannum contra eandem causam quando habebat locum.*
 - 4 *Abscisio membris en se penas capitalias.*
 - 5 *Penna abscisio membris quo fuerit introducta iure.*
 - 6 *Pena servile partu bonorum pro consumacione quando inferatur.*
 - 7 *Citarex conanimas pro causa capitali duplice punient pena.*
 - 8 *Annotatio bonorum pro consumacione in capitali causa quando locum habebat.*
 - 9 *Annus ad consumacionem parandam datum citare consumacionis quando incipiat.*
 - 10 *Bannum pro causa capituli daratur contra consumacionem, & quid sit bannare.*
 - 11 *Bannum per proximorum etiam comparere non potest.*
 - 12 *Bannum alleganter nullitatem banni, an causa nullitatem prudenter sustendatur bannum.*
 - 13 *Bannum sufficiunt pondeante nullitatem questione.*
 - 14 *Bannit, non habente bona, que possunt annotari, quis agendum sit.*
 - 15 *Bannum qualiter publicari debeat.*
 - 16 *Publicum dicitur, quod omnia potest.*

16. *Ait in indicū an facient nascitum.*
 17. *Bannum debet esse certum. & in scriptū redigendum.*
 18. *Bannūm, sicut bona fides annotata, infra quatenus tempus consummacionē pugnare possit.*
 19. *Centumax bannūm pre causa capitalis, aufrēfū amicū.*
 20. *Bannūm infra annūm, quo consummacionē pugnare potest, non poteris de bonis annotatis alienare.*
 21. *Alienatio bannūm amicūlūtum facta per bannūm bonū annotatū, aufrēfū amicūlūtum pugnare.*
 22. *Libellū usucā non requiriātur superactiente nōmō iurē līte pendente.*
 23. *Index inquirere potest accusatore accusatissimē rebūtā clientē.*
 24. *Accusatōrē defūctū, index potest prosecuti praeſervare & terminare.*
 25. *Possessio dominū contemp̄ temporaliū. & in hīſione dirittiū alium confidit.*
 26. *Bannūm & annotatus qualiter appellare possit.*

R A N D I S V U L T A S . D i v i d i t u r p r e-
i e n s c o n f i l i u r i o i n d u s p a r t e s
p r i n c i p i a l e s . I n p r i m o I m p e r a t o r
a s s i g n a r a d u a s c a u s a s , p r o p r e t q u a s
r e q u e s t i t u r a d c o r r e c t i o n e n i i u r i s
c o m m u n i s , v / g . i u . h a c i p e r i . I n
h a c p a r t e p o o n i s c o r r e c t i o n e m i u r i s c o m m u n i s , s t a-
t u e n d o g e n e r a l e m l . g e m , q u o n o d o s i t p r o c e d e n-
d u m c o n t r a c o s i m o n i c e m i n c a t h e c t i m a l i c a p i-
t a l i , & d a r a v / g . i n f i a n c a . E t p r o d e c l a r a t i o n e l i t e r a
e s t s c i e n d u o . q u o d i u s c o m m u n i s v a l , q u o d r e o c i-
t u t o l e g i t i m u s d e c a p i t a l i d e l i c t o , & c o n t u m a c e , &
p r o p r e t c o n t u m a c a n p e r i n d i c e m . q u i r e p u r a n t e
e u i a c o m m u n i c e m , f . c . a . f u i s a m o n t a r i s u o r u m b o-
n o r u m , s i m c o m p a t u r i s i n f a a n t u m , s u e p o l t a n-
n u m q u a n d u c u n g i , & v o l u e n t o l e c d e r e s u a m i n n o-
c e n t i a n . S e m p e r d e b e t a u l i r i , t i m l . d i u m , v e r . f i . &
d a n s f . d e c o s t . r o . H o c c o r r i g i u r p e r i d u a m c o n f i l-
& l i g e c o r r e c t i o n f a c t a e s t e x c o s t a g a & e x d e n t i v u l t i-
t a t e . N a m m a l e f a c t o r e s p o l p a r t a t a m a l e f i c i a v e g-
b a n t u r , & e n a c u c e b a n t e o c o m i n o c e n t i a m p u r g a-
& e x h o c i n c u r t e b a n t m a g n a d u p e d i a , & h o c re-
s u l t a b a c i n m a g n a m i s i u c i a z u c c u l a t o c i u , q u i a n o

LIBER TERTIVS

SACRARVM REGNO- RVM VTRIUSQUE SICILIÆ

CONSTITUTIONVM,

CVM LECTURA EIVSDEM INSIGNIS DOCTORIS
Domini Matthiae de Affilio Patriti Neapolitani,
foliatur incipit.

*De iuribus regalium rerum.**Rubrica I.*

HEc est prima Rubrica huius testis libri facta, in quoniam confitacionum regni, & potest sic continuari, in quibus libris precedentibus pro majori parte dictum fuit de iuribus conseruentibus tamen inter se reipublica, quam inter se priuitorum subditorum regis conseruentibus & separatis, in locutio- nis libro pro maiori parte tractatur de iuribus conseruentibus inter se regim, & iurium regalium domini regis, quae numerantur pro maiori parte in toto titulo, quae sunt regalia, in iuribus frumentorum, & ideo ultimo loco dicitur de iuribus regalibus, ut subditi melius memorie retineant, ut dicit Gregorius in homilia super Evangelium Lucae cap. 15, scilicet de confessione de iustis secunda, & L. Mala. 5, primo, scilicet de alienis. Et non legat, quia per iura regalia, quae percipit rex, accedit occasio ad percipiendum res subditorum, ut dicit Lucas de Peccatis in L. quicunque, in prim. 3, col. C. de omni agro deforta, lib. 11. & ideo sunt prohibitus alieni res detinendes regis, ut probat Augustinus Lue. iii, hinc est, quod dicit Bald. in praelat. seu in 13, col. quod regia in eis ad similitudinem corporis humani, a quo est ablemidatur articulo, non est corpus perfectum, sed monstrum, & ideo non est officium bonifacientium poterat a regi sibi donari ius demaniale regis, quia dicit Ariboches, ut refert Bald. in eodem loco, iuribus tamen iuris dicitur, nullum inferius participat id, quod superior est: nam & subditi & superiores sunt ratione fabicii, ut dicitur in authenticis, de monachis in principiis. Sic ratiō suadet, quod rex non potest alienare ea, quae sunt de demanio in praeiustis tamen publicis, ut in capitula in iure, per scriptores, de iuris, ita non constituit subdito illicita possunt, ut dicit Augustinus, C. de preib. Imperatoris afferend. & ideo non erubet dicens, quod est quicquid contra coronam, facit geminum facinus, tamen contra coronatum, alioquin contra coronatum, immo contra senatum urbium, ut dicit Bald. in L. excessorem, in decimo tertio colam, C. de exactione rei judicia. Vel sic continuatione rubriki ex istentis in principio libri potest fieri a remotis, ut dicit glo. in rubrica, scilicet de conditione facti, dixerat Imperator in constitutio se que ad decim. in primo libro sub rubrica 47, quod sine privilegio regis non potest posside- timentum imperium, & quod bona demanij non

possunt in perpetuum locari per procuratores fiscalis, ut supra in confitistro, auctoritate, sub rubrica 88, rem, quia etat prouidentiam generalium circa prohibitionem alienationis regalis, & iurium fiscalium, de quibus non erat dictum, ideo in priuato in illo principio huius testis libri incipit tractare usque ad prohibitionem alienationis iuris regalium, & fiscalium, sequitur nomen.

A N N O T A T I O.

1. *Alienatio.* Vide cor. & lib. 14 de iure, in tit. quae sunt regalia, in iuribus fiscalibus & quicquid probatum non est de demaniali, vide March. artic. 38, col. 3, in item comes, & ea bona demaniali haec possunt occupare vide cap. regis, quod in capitulo de iuribus non regalibus, & occupans bona demaniali, in rebus illis regalibus, & quicquid pertinet, vide ill. d. c. p. de iuris, & in eisq. cap. 9 & 10. comes & in eisq. ad subiectum de iuris, ab officiis, & in locis tamen dictis per And. & per Mart. & per eundem Martini const. inter duas, ex. 1, in fine facit mentionem deinde, & p. de iuris, & quare reges habent bona demaniali, in rebus regali, Mart. in de const. dignitatis, col. 1, & auct. 10. sic autem debet scribere bona demaniali, regis illius, de iuris, contrarium facit, non puniatul de penitentiis, vide Mart. de off. in iuris, putatatem, in 7. non modo est mihi ponit, ut hoc possit sciencia quae sunt de demanio regi, Iudee, Am. Ecclesiast.

S U M M A R I A.

1. *Principatus dignitas qualiter.*
2. *Publicatio est ea iuris iustitiae legis.*
3. *Quicunque, dictis iuris suis tam magistris, quam famulis comprehendit.*
4. *Iura regalia alienari non possunt sine regis voluntate.*
5. *Intra regalia habens ex privilegio non potest illa donare, vel alicui alienare, ubique consenserit regis.*
6. *Intra regalia habens a regens potest aliquis in instrumento ducere.*
7. *Alienatio iurium regalium sine voluntate regis non potest.*
8. *Paktiones priuitorum non praedicant iuri publici.*
9. *Venatio quibus sit permisita, & in quibus locis.*

Cetera voluntas. Regis Rogerius declarat, Principibus, Comitibus, Baronibus, milites, Archiepiscopis, Episcopis, & Abbatibus haec haec legem generaliter per eis coordinatam, videlicet, quod quicquid res est quid magnus, siue parvus de regalibus regis illa minima cum potest regalia ipsa alienare, donare, vel vendere in eorum, vel in partem, minnere, aperte permittere, quod dicta regalia laborabuntur, sive quod quoddam regia curia patitur, hoc dicit. ¶ Non primo ex text. ibi principes, quod ista dignitas praeiustus non est in regno nouum